

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año IV.

No. 199

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle SAPALLERI 2735 — Paternal

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 18. marca 1933.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

FRANQUEO PAGADO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

NAŠE STALIŠČE V SLUČAJU IZ- BRUHA VOJNE V EVROPI

V vseh brzozajavnih vesteh, ki prihajajo zadnje dni iz Evrope, je razvidno, da je tam politično ozračje skrajno napeto. Izgleda, da se takozvana ura, obračuna bliža z vso naglico. Prav nič čudnega ne bo, če nam jutri ali pojutrišnjem prinese brzozjav strašno vest, ki bo naznanila pričetek krvavega plesa. Pravičito, da take napetosti med državami v Evropi še ni bilo in da je danes mnogo hujše kot je bilo leta 1914, zakaj danes so vse države mnogo bolj oborožene kakor pred svetovno vojno.

Tisti, ki so nam še pred par tedni očitali, da so naši članki glede bližajoče se svetovne vojne preveč pesimistični in pretirani, se bodo morali, žalibog, najbrž kmalu prepričati, da se nismo motili; samo prehiteli smo druge tukajšnje liste, ki niso danes, kar se bližajoče se svetovne katastrofe tiče, prav nič manj črnogledi od nas.

Treznejši državniki evropskih držav, med katerimi je Mac Donald na prvem mestu, se prizadevajo na vse pretege, da bi preprečili novo klanje, ki bi pomenilo, kakor zatrjujejo vsi razsodni ljudje, konec današnje civilizacije.

Te dni se bosta najbrž v Rimu sestala Mussolini in Mac Donald. Mac Donald, angleški ministrski predsednik, ki je prišel ta teden v Ženevo, da napravi vse, kar je mogoče, da prepreči polom razorožitvene konference, ki bi za vedno zapečatil usodo Društva narodov, bo v soboto posetil v spremstvo angleškega zunanjega ministra glavnega krivca sežlanje skrajne napetosti med narodi Mussolinija. Ta sestanek je sicer velike važnosti, ker lahko se agodi, da bo Mac Donaldu uspelo prepričati ognjevitiga in bojovitega Mussolinija, da malce popusti v svoji blazni zunanji politiki, kar bi znalo vsaj za sedaj preprečiti svetovno klanje.

Toda mnogo si ne smemo obetati, zakaj čeravno bi imel sestanek ugodne posledice in

bi trenutno preprečil vojno, bo to, ponašem skromnem mnenju, samo nekaka odgoditev in ne definitivna odstranitev vojne nevarnosti.

Odpraviti danes v Evropi vse vojne nevarnosti, ki so logična posledica zgrešene politike vseh takozvanih kapitalističnih držav, je tako težko, da ne rečemo nemogoče, da ne bo vsa dobra volja angleškega sivo vlaslega ministrskega predsednika Mac Donalda mnogo zalegla. Za vzpostavitev mirnega sožitja med narodi ne zadostuje materialna razorožitev, ne zadostuje odpraviti in prepovedati gotovo vrsto kanonov, ladji, letal in tankov, marveč treba je predvsem odpraviti vojni duh, ki ga je prinesel po vojni pretirani nacionalizem.

Fašizem se je razpasel v Evropi, Mussolini ima danes v Nemčiji svojega posnemovalca Hitlerja, ki je pred kratkim zavladal nad nemškim narodom, in po vzgledu svojega laškega učitelja pripravlja nemški narod na novo vojno. In žalostno pri vsem tem je, da mu narod slepo sledi, kakor je sledil Viljemu leta 1914, kakor da bi pozabil na strahote svetovne vojne in na njene žalostne posledice, ki so najbolj kruto zadele ravno nemški narod.

Izgleda, da v zgodovini narodov iskušnje prav nič ne zaležejo. Če bi se iz njih narodi učili, bi vsaj za dobo ene generacije ne bilo vojakov, pripravljenih, da žrtvujejo življenje ljubljene domovini na oltar.

Masa je velik otrok, ki se da neznansko dolgo vleči za nos od svojih "voditeljev". In če bo Evropa zopet krvavela, je temu v prvi vrsti kriva masa sama, ki noče spregledati, ki še vedno veruje lepim frazam trebušastih patrijotov, ki jo brezobzirno iskoriščajo in ki jo, kadar zahtevajo njihovi nenasitni žepi, pošljejo v strelske jarke za dom in cesarja.

SLOVENSKI TEDNIK je neodvisno glasilo slovenskih izseljencev. Njegov program je bil, je in ostane, delati za koristi Slovencev, ki so morali v ta del sveta za kruhom, ki ga jim domovina ni mogla nuditi. In zvest svojemu programu bo **SLOVENSKI TEDNIK** v slučaju vojne v Evropi delal na to, da se ne bo noben Slovenec iz Argentine odzval, ko ga bo ta ali ona domovina klicala pod orožje. Tu smo v svobodni državi in dokler bomo spoštovali njene zakone, nam nihče ne bo delal nobenih sitnosti. Tudi če nas bo domovina proglasila za dezertarje, bomo tu deležni vseeno vseh pravie, ki jih ta gostoljubna zemlja nudi vsem ljudem, ki se hočejo pošteno z delom preživljati.

Ko bo v Evropi izbruhnila vojna bo naše geslo: **Ostanimo v Argentini in pustimo, naj se drugi bore za interese, ki niso naši.**

OKNO V SVET

Anglija

Ministrski predsednik Mac Donald je te dni pred društvom narodov predložil nov razoroževalni načrt, ki naj bi pomiril vroče evropske duhove. Mi pa smo mnenja, da vsi razoroževalni načrti in vse diplomatske konference, ne bodo nič zalegle, ako se tudi v praksi ne bo kaj pozitivnega v krenilo. Od tega pa smo vsak dan dalje, kajti vse države se na vso moč oborožujejo in novo svetovno klanje imamo pred pragom.

Macdonald poseti Mussolinija

Angleški ministrski predsednik Macdonald bo te dni posetil Mussolinija v svrhu pomiritne njegove bojovitosti. Sicer pa so razni diplomatski obiski danes na dnevnem redu. Radovedni smo samo, bodo li kašo katero nameravajo skuhati, hoteli vsi narodi brezpogojno pihati.

Nemčija

Predsednik Hindenburg je podpisal dekret, s katerim je potrdil novo fašistično zastavo. Ob tej priliki je spre-

govoril: S tem dekretom damo harmonično skupno moč nemškega naroda.

Španija

Kot povsod v Evropi, se tudi v Španji snuje fašistična organizacija. To je povsem naravno in v skladu s evropskimi nazori. Škoda samo za narode, ki radi svoje nepremišljenosti in vsled namišljenega kapitalističnega patrijotizma eden za drugim drivjo v propast. Sicer pa bodimo gotovi, da je fašizem zadnja krvava lekcija, katero bo ljudstvo spametovalo.

Avstrija

Socialisti in komunisti ogrožajo državni red. Fašistična stranka "heimwehr" deluje z vsemi sredstvi proti njim.

Južnoameriške države

Južnoameriške države so si še vedno v laseh in zgleda, da izgredev še ne bo konec. Vse to je delo kapitalističnih spekulacij za razne trgovske koncesije, ubogo ljudstvo pa mora za njih žepe trpeti.

Združene države

Ministrski predsednik Roosevelt je pred senatom predložil načrt za splošno štedenje, kateri je bil sprejet z 62 glasovi proti 13. Načrt predvideva 15 o/o znižanja plač vsem državnim vslužbencem, na ta način bi država prihranila sto milijonov dolarjev. Tudi na žitnem trgu so se napravili energični vkrepi, ki naj bi zavarovali ameriškega kmeta. Glede točenja piva in drugih alkoholičnih pijač se bodo določile posebne tarife. Banke so odprle vrata in začela z rednim poslovanjem, kar zelo učinkovito vpliva na ljudstvo kakor tudi na valuto.

Francija

Francija je zelo oprezna glede fašističnega gibanja v sosedni državi Nemčiji. Za vsak slučaj vtrjuje mejo. To jasno kaže, da vsi razoroževalni načrti nimajo nobenega pomena. Vse te diplomatske komedije so samo za gallerijo, s katerim mislijo da slepijo svet. Resnica pa je

povsod enaka: zob za zob, in kdo bo bolj zvit in močnejši.

NAGRADA ZA SPIS O VPLIVU BOLJŠEVIZMA

Francoska akademija za vzgojo je razpisala nagrado 50.000 frankov za roman o boljševiški psihologiji. Roman naj bi prikazal razdorni vpliv boljševizma na družino, človeško družbo in krščanske ideale. Dela, ki jih bodo pisatelji priglasili za nagrado, je vlagati do 1. februarja 1934.

TALICHOVI USPEHI V RUSIJI

Kakor poročajo iz Moskve, je imel tam Vaclav Talich, znameniti češki dirigent, ogromen uspeh na slavnostnem koncertu v Vagnerjev spomin. Pri koncertu so nastopili moskovska filharmonija in solisti in med poslušalci je bil ves diplomatski zbor ter zastopniki sovjetske vlade. Talich bo vodil še dva koncerta v Moskvi in Petrogradu.

VSAKA NEMKA MORA IMETI DESET OTROK

Po vzgledu fašističnega diktatorja Mussolinija je sprejel tudi Hitler za svoje geslo razmnožitev nemškega naroda. V narodno-socialističnem tisku se dan za dnem poziva nemški narod, naj pazi ne le na čistočo svoje krvi, temveč temveč tudi na svojo številčnost, zakaj narod, ki se ne razmnožuje dovolj hitro, je obsojen na pogin ali zaslužnjenje. Ta Hitlerjev nauk je bil prav nazorno očrtan in okritiziran v predavanju, ki ga je imel te dni na Dunaju berlinski profesor dr. Hans Aldeek, ki je govoril o ureditvi porodov. Že med predavanjem je izkušala tolpa narodno-socialističnih pobalinov govornika motiti. Pozneje so začeli nekateri na ves glas kričati, da mora imeti vsaka Nemka najmanj deset otrok, in planili so na predavatelja ter ga začeli obdelavati s pestmi. Nastopiti je morala policija, da je napravila red.

Društvene vesti

**

Občni zbor Slov. Prosv. društva I.

Kot je bilo najavljeno se je vršil v nedeljo dne 12. marca peti redni Občni zbor SPD I.

Pri zadostni vdeležbi članstva otvoril predsednik tov. Josip Lojk obč. zbor. Po prečitani dnevnega reda je podal kratko poročilo o splošnem delovanju društva. Pojasnil je vzroke finančnih ovir, ob enem pa pozivljaj članstvo, naj bi se resneje zavedalo društvenega delovanja. In če se bomo vsi zavedali pomena organizacije bo društvo napredovalo v korist nas vseh.

Sledilo je poročilo tajnika. Prečital je najprvo zapisnik lanskega občnega zbora, kateri se odobri. Na to je sledilo tajniško poročilo za preteklo poslovno leto. Vseh odborovih rednih sej je bilo 16, izvanrednih 3 in 5 sestankov kateri večinoma so se na našli glede SLOVENSKEGA TEDNIKA. Tudi tajnik je priporočal več društvenega smisla, posebno je žigosal tiste, ki iščejo dragih in ne primernih zabav izven društva.

Sledilo je poročilo blagajnika. Revizorji dajo obsolutorji. Slednjič sledijo še razna poročila odsekov, katere članstvo vzame na znanje.

Preide se na volitve novega odbora. Volilo se je z vzklikom. V odbor so bili izvoljeni sledeči člani: Slavko Furlan predsednik, Mirko Rudež podpredsednik, Josip Zlobec tajnik, Rado Ličen zapisnikar, Ludvik Bratin blagajnik, Olga Maurič podblagajničarka, Franc Klinec knjižničar, Franc Trebše gospodar, Josip Lojk nač. pev. odseka, Marija Zlobec nač. dram. odseka, Jelka Špacapan nač. žen. odseka. Revizorji: Daneu Alojz, Škrbec Andrej in Fon Andrej.

Kljub temu, da se je društvo moralo boriti z raznimi težkočami mora vsak priznati, da je moralno mnogo pridobilo posebno od kar ima v svoji lasti SLOVENSKI TEDNIK. S tem da ima društvo lastno glasilo, si je postavilo neomajen temelj bobočnosti, kajti S. T. je ob enem tudi najbolj razširjeno Slovensko glasilo v Južni Ameriki. In ker je list sedaj

last naših kulturnih organizacij, je tudi dolžnost nas vseh, da ga širimo in podpiramo ter, da mu pridobivamo novih naročnikov.

Velike finančne težkoče nam dela brezposelnost. Po drugi strani smo plačevali za naše razmere pre visoka najemnina in tudi prostori ne odgovarjajo našim potrebam. Tudi godba je bila predraga. Sklenilo se je, da se najmejo novi prostori in da se kupi radio-vitrola. Odbor bo skrbel da bodo imeli naši člani in članice doma dovolj zabave in razvedrila. Članstvu mora oživeti veselje do društva in skupnega delovanja. Društvo je takorekoč naš dom; le tam moramo dobiti kar potrebujemo in to je predvsem prave delavske izobrazbe, kakor tudi poštene zabave.

Josip Zlobec, t. č. tajnik.

Dopis iz Malagueño

Imel sem dovolj časa za kedaj se oglasiti v SLOVENSKEM TEDNIKU, ali človek v teh žalostnih delavskih prilikah niti ne ve, kaj bi pisal, da bi imelo kak pravni pomen.

V Božični št. S. T. sem natančno opisal tukajšnje razmere, od takrat pa se je že mnogo spremenilo in žalibog na slabše. Začetkom tega leta so vsem znižali plačo za en peso, delamo pa komaj 15 do 20 dni na mesec. Že itak siromašne plače je en peso velik vdarec. Sedaj plačajo tukaj od 2.50 pesa do 3.50. Zaman čakajo naši stariši žene in otroci naše pomoči v danih prilikah.

Žalostno je, da morajo najboljše možje in fantje dajati na razpolago svoje delavne sile, po tako nizki ceni, a koliko jih je, ko jim niti tega ni dano, čakati morajo križem rok nevem kakšnega usmiljenja. Nikoli se ni kazalo tako odkrito nasprotstvo med delavci in kapitalisti. Saj skromen delavec ne zahteva tisočakov, hoče delo in da se z njim pošteno preživlja. Današnja civilizacija nam je pripravila stradanje in nič drugega. V teh razmerah kot živimo danes, je delavcu zaprta pot celo do izobrazbe. Marsikdo bi si rad naročil časopis, kupil knjige, pa nima denarja. Delavstvo v splošnem trpi velike

bolečine, brez operacije pa se ne dajo ozdraviti.

Ivan Ivančič

Delavsko podporno društvo Slavija v Malagueño

Je že precej časa, ko se nismo nič oglasili iz našega društva. Društvo je bilo vstanovljeno leta 1931 meseca avgusta. Društvo se je skozi eno leto nepričakovano lepo razvijalo, naenkrat pa so pritisnili slabi časi in članstvo se je razpršilo na vse strani iskajoč zaslужka. Mnogi tudi iz neznanih vzrokov ne pristopijo v društvo, kot da za njih to ni potrebno.

Naša društvena pravila so sledeča: V pisnina 5 pesov, članarina 1 peso na mesec. V slučaju bolezni ali nezgode pri delu plačamo do 30 dni 1 peso na dan, od 30 dni naprej do 90 dni po 80 centavosov na dan. V slučaju smrti društvo preskrbi dostojen pogreb. Odkar obstoja društvo smo izplačali tri odškodnine in sicer Antonu Skrinjarju 9 pesov, Ivanu Ribarju 26 pesov, Kancijanju Šverko 25 pesov. Društvo ima v gotovini 450 pesov. Društvo bi se lahko lepo razvijalo, samo da bi ne bilo, kot povsod tudi pri nas brezpotrebni preprirov in da bi se našlo več razumevanja med rojaki za našo organizacijo.

Daleč smo prišli po skorjico kruha, zakaj bi si medsebojno ne pomagali, da bi ne bil tako strašno grenak. Kolikokrat, posebno v tujini, človek lahko pride v zadrego, kam naj se zateče za pomoč, ako ne v svojo organizacijo. Zapomnimo si enkrat, da od pravega društva imamo samo koristi. Samo v slogi je moč. Rojaki! Ako nam je bila kedaj potrebna organizacija, nam je potrebna danes, kajti samo združeni bomo lahko dosegli zboljšanje našega bednega delavskega stališča. Vsaj tega ne rušite kar smo si s trudom pridobili in sezidali.

Ivan Ivančič

Aretacija Ljudskega Odra

Na občnem zboru preteklo nedeljo, je policija aretirala okrog 40 moških in več žensk. Ženske je policija izpustila na svobodo še isti večer. Možki so nekateri tudi že na svobodi, drugi pa bodo menda te dni.

Himen

Zvestobo sta si obljubila: Ludvik Bratina in Pavla Tribušon. Oba sta člana Prosvetnega društva I. Člani in članice ima želimo mnogo sreče in veselja v novem stanu.

DOPISOVANJE

Boškovič Josip: Naslov spramenili, drugo vredno. — Zdravo. Pdre. Jakša Anton. Naslov spremenili. Do kedaj imate plaxano je zraven naslova. Josefina Colja: pl. do 31.12.33. Kutin Stanislav pl. 30.7.33. Lojze Fabjan: pl. 30.2.33. Pirih Jakob: pl. 30.7.33. Ivan Ivančič: pl. 30.6.33. Cotič Berta: pl. 31.12.33. Amleto Cesare: pl. 30.3.33.

Opica je poginila

Ravnatelj živalskega vrta je šel na počitnice in prejel naslednji telegram: "Stara bolna opica je poginila. Ali naj kupimo novo, ali naj počakamo vas?"

V šoli

Učitelj: "Jakee, če ena služkinja pospravlja stanovanje dve uri, koliko časa po-

trebujeta dve služkinji, da pospravita stanovanje?" Jakee: "Štiri ure, gospod učitelj."

**

Ivanček je zbolel in zdravnik je rekel, da mora v bolnico na operacijo. Ko ga je mama vprašala, če se kaj boji, je rekel:

"Kaj bi se bal, ali jaz ne bom prišel domov z babičkom, kot se je tebi pripetilo. Jaz bom zahteval psička!"

**

Brivec je zgrešil svoj poklic — bril je kot mesar. Žrtev v stolu pravi:

"Hej brivec, dajte mi kozarec vode!"

"Zakaj pa?" vpraša brivec. Ali ste dobili las v usta?"

"Ne tisto, ampak rad bi videl če moj vrat pušča."

"No, kako pa je bilo, ko si šefa vprašal, da ti poviša plačo?"

"O, bil je kot ovea."

"Kaj pa je rekel?"

"Ba!"

POZOR KAMNOSEKI

100 kamnosekov rabijo v Tandilu F. C. S. Zglositi se v Calle Bmé. Mitre 3100.

Kdor ima

BLENORAGIJO

mora vedeti:

- 1) Nič mu ne koristi, da se leči na mesečne obroke, ker mu bolezen tako podaljša.
- 2) Ne izplača se mu, da se da pregledati brezplačno.
- 3) Ne sme dovoliti, da se ga leči z injekcijami, ker je to zastareli način, ki povzroča komplikacije.
- 4) Ne sme upotrebljavati razna zdravila brez zdravniškega prepisa, ker si v nasprotnem slučaju kvari želodec in živce.

Zatecite se na

INSTITUTO MEDICO
INTERNACIONAL

BRASIL 923

ODPRTO

od 10 do 12 in 15 do 21 ure

NIMAMO PRAKTIKANTOV NE BOLNIČARJEV

ZAKAJ SE VAM SPLAČA

uložiti Vaše prihranke v

Banco Holandés

de la América del Sud

Glavna centrala: AMSTERDAM (Holandija)

Podružnica: CORRIENTES 1900 esq. Río Bamba
za BUENOS AIRES: Bmé. Mitre 234 esq. 25 de Mayo
Buenos Aires

KER je Holandija imela vedno zlato kritje za svoj denar, kateri je vedno najstalnejši na svetovnem borznem trgu.

PLAČAMO

za uloške na hranilno knjižico 4 % obresti na leto, ter jih vsake tri mesece pripišemo kapitalu kateri Vam je vsak čas na razpolago.

PRODAJAMO

prevozne karte (šifkarte) po najnižjih cenah.

POŠILJAMO

denar v katerikoli valuti, naravnost na dom prejemnika in to: Brzjavno z eroplanom ali pošto

SLOVENSKI ODDELEK

uradujemo od 8½ zjutraj do 7 zvečer vsak delavnik

Verski umor stare je odkril čuden kult v osrčju Amerike

INEZ, Ken., feb. — Kot smo ž eporočali, se je v tem kraju, visoko v kentukiških gorah, ki je čisto odrezan od zunanjega sveta, primeril pred dnevi umor neke starke, ki je odkril obstoj verskega kulta, ki še vedno veruje v krvno žrtvovanje. Danes so prebivalci iz gora prihajali v to malo vas, da slišijo, kaj bo postava odločila glede 36-letnega John Millsa in osmih članov verskega kulta, ki so bili prijati radi umora Millsove matere. Staro je zadavil njen lastni sin v pričo drugih članov kulta, ker so mu tako velevali "glasovi", kot pravi on in kot trdijo ostali obtoženci. Truplo se je imelo baš sežgati na trikotnem žrtveniku, ko so prišle oblasti ter to preprečile. Mills sedi v ječi, strmi naprej s steklenim pogledom ter mrmra nerazumljive besede. On moli k "Duhovom", da izpolnijo obljubo ter obudijo njegovo mater k novemu življenju, ki bo čisto in brez greha.

Mills je edini izmed devetih, ki je obtožen umora, do-

čim se ostale drži le kot pomočnike pri umoru. Vsi razen enega so bodisi otroci, ali žene ali možje otrok mrtve ženske. Odvetnik za Millsa, ki ga je imenovala sodnija, je izjavil, da bo obtožence zagovarjal z argumentom začasne blažnosti.

Ta od sveta oddaljeni kraj je še redko videl tako shajanje prebivalcev iz gora. Med njimi so stale sivolase ženske, ki kadijo koruzne pipe, stari možje v oblekah iz domačega platna in mladi fantje in dekleta v svojih najboljših oblekah, ki jih sicer nosijo samo ob nedeljah. Mnogo jih bo izpričevalo pri obravnavi glede skrivnostnih verskih ceremonijah, ki so se vršile v Millsovi koči, drugi pa so prišli le iz radovednosti.

Med drugim se je sedaj zvedelo, da je Mills, ki je bil vodja kulta, nameraval žrtvovati šest deklet, toda ker ni Mills mogel najti šeste, je žrtvoval svojo mater.

Mrs. Tom Boyd ki je sestra Millsa, je oblastim povedala, kako je bila njena

mati umorjena na njenem domu. "Bili smo sami doma, jaz moj mož in mati, ko smo zaslišali zunaj divje kričanje," je pripovedovala Mrs. Boyd. "Ko pogledam ven, vidim, da prihajajo po bregu John in Ballard Mills. V gruči stanjuni ženi, Fred Mills in njegova žena in od 35 do 40 deklet in deklic. Ko so stopili v hišo, so začeli moliti in kričati, John pa je šel okrog ljudi ter vsakega udaril s palico, kar je imelo pokazati, kdo je "vreden". Čez čas je John izjavil, da je dobil naročilo, da ubije šest devic in vsi so začeli gledati okrog da izberejo šest deklet v ta namen. Nekatero deklico so se prestrašile ter zbežale iz hiše.

"Potem je John izjavil, da bo izgnal hudiča iz naše matere. Ona je bila v drugi sobi ter jo je bolela glava. John jo je pripeljal ven ter ji rekel, da naj se vleže na žrtvenik, in obenem je začel moliti. Ostali so kričali kot obsedeni. Tedaj pa je John zgrabil mater za vrat ter jo pričel daviti. Z eno nogo ji je pokleknil na prsa ter jo z eno roko davil, z drugo pa tolkel po nji. Skušala se mu je iztrgati, toda je bila preveč slabotna."

TATOVJI KRAVJIH REPOV

V okolici Gradea strašijo že več dni tatovi, ki režejo kravam repe. V bližini Fohnsdorfa so na ta način porezali repove 104 kravam. Ko so prišle zjutraj deklet in

hlapei v hleve, so videli, da so mlekarice brez repov. Orožništvo, ki išče storilce, sumi, da režejo kravam repe zato, da bi prisilili kmete k nižjim cenam živine.

POPOLNI ZAKONSKI MOŽ

Na vprašanje, kako si predstavljajo popolnega zakonskega moža, so odgovorile dijakinje ženske visoke šole v Filadelfiji, skoraj soglasno tako-le:

Biti mora vitek, a ni treba, da bi bil lep; biti mora krepek, a noben boksač; plavalasi imajo prednost. Sijajen duh ni važen, pač pa zdrav razum; sposobnost in visoka moralnost ga morata diti. Ni potrebno, da bi bil bogat, a biti mora imovit. Sočutnost, nesebičnost, vljudnost, ljubeznivost, potrpežljivost, ljubezen do žene, otrok in doma, veselost brez površnosti so ostale njegove odlike.

PREHRANA JETIČNIKOV

Pomen surovega mesa in vlo-ga krompirja

Pri jetičnikih je čisto pravilno, da skušamo na domestiti njihove izgubljene telesne moči z obilno in redilno hrano. Pri tem pa imajo zanje glavni pomen maščobe in beljakovine, zlasti meso. Francoski fiziolog Richet je dokazal z živalskim eksperimentom, da ovira razvoj jeti-tike posebno surovo meso in ekstrakt iz surovega mesa. Živali, ki jim je dajal takšno meso, so ozdravele, dru-

ge so poginile. Pri človeku pa je te vrste dieta združena s težavami, ker se mu upira. Med maščobami imajo za tuberkulozne poglavitni pomen smetana, maslo, ribje olje, rumenjaki. Svinjska mast, ki vsebuje malo vitaminov, ni toliko priporočljiva.

Ogljikove hidrate mora bolnik dobiti seveda že kot pridatek k mesu, vendar nimajo specifičnega vpliva na potek bolezni in ne varujejo pred njo. Marsikaj govori celo za to, da je hrana s pretežno količino ogljikovih hidratov me drevnejšimi sloji, zlasti pa v obliki krompirja, sokriva, da ta bolezen med navedenimi sloji tako razsaja. Značilno je, n. pr., da je med Irce, ki se hranijo ponajveč s krompirjem, trikrat večja umrljivost zaradi jeti-ke nego med Američani.

Alkoholne pijače, zlasti pivo, jetičnikom lahko pustimo, a seveda v zmerni meri.

PLES V TREH

Nadzorstvo britske plesne oblasti je pravkar odobrilo in pripustilo v plesne šole in dvorane tako zvani "ples v treh". Posebnost tega plesa je v tem, da si plesalec lahko voli dve plesalki. Prvi položi iztegnjeno roko okolu pasu ali na rame, drugo pa potisne v sredo, in tako se vrti namestu štirih, šest nog. Ples v treh se pleše navadno k muziki valčka ali tanga, vendar je reč težka, če niso vsi trije plesalci vitki.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA
CANGALLO
DR. A. GODEL

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE - KAPAVCA
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE. ZDRAVLJE-
NJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. —
Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X - DIATERMINA - ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

PRIMORSKE VESTI

VIPAVA — LAŠKA TRDNJAVA

Betonske stavbe na Vipavskem. — Vojaške ceste. — Podzemne Trdnjave. — Ogromna Konjišnica. — Železniške gradnje. — Mostovi. — Ceste v Julijskih Alpah. — Istrski vodovod za vojaške svrhe. Trst, februarja 1933.

Vojaška oblast si daje v Vipavski dolini, ki je bila v zadnjih letih skoraj že dočela preurejena v ozemlje, ki je postalo za italijanske obmejne utrdbe od Trnovske planote do Pivke vitalne važnosti, še vedno mnogo posla. Šele pred kratkim so bile v bližini Vipave dograjene štiri nove betonske stavbe. Poslopja stoje ob državni cesti med Vipavo in Št. vidom nasproti vojaškemu letališču. Strehe so posute z gramozom in posejane s travo, stene pa prepletene z zaščitno zeleno barvo, tako da jih od daleč skoraj ni poznati. Poslopja imajo majhna, gosto zamrežena okna in okrog njih so postavili 2 m visoko žično ograjo ter razpostavili po vogalih straže, da do njih sploh ni mogoče. Stavbe bodo služile kot skladišča za strelivo in topove. Baš te dni so pripeljali v Ajdovščino s posebnim tovornim vlakom celo vrsto topov kalibra 24 cm z zelo dolgimi lafetami, ki so starejšega tipa, poleg teh pa še nekaj novih, a manjših. V nekaj urah so jih prepeljali s postaje skozi Vipavo do teh skladišč in jih spravili v njih. Tik pri skladiščih se z glavne ceste cepi v hrib novo zgrajena vojaška cesta, ki vodi na Kovačev hrib in Suhi

vrh. Na obeh vrhovih grade že šest let mogočne podzemne trdnjave. Ko bodo trdnjave dograjene, bodo, kakor vse kaže, v njih namestili tudi te topove.

Medtem so pričeli prekopavati večje zemljišče, ki leži ob cesti, ki vodi iz bližnje vasi Šturje na Col. Na tem terenu nameravajo letos zgraditi veliko vojaško konjišnico. Ko so se namreč l. 1931. tod okrog vršili vojaški manevri je baje zaradi burje obolelo mnogo konj, ki so jih pripeljali iz Italije. Kakor kaže, bo konjišnica zavzela ogromne dimenzije.

Tudi cestne in železniške gradnje se bodo letos takoj spomladi nadaljevale. Ker je glavna cesta, ki vodi skozi Vipavo, v trgu samem precej tesna, jo nameravajo razširiti, obenem so markirali tudi že novo pot, ki bo v smeri iz Št. Vida zavila na levo mimo prvih hiš v trgu in se končala na stari cesti tik pri pokopališču in novi vojašnici.

Končno nameravajo letos izpopolniti tudi železniško omrežje. Kakor znano, so vsa železniška cestna križišča med Gorico in Trstom premostili, tako da so ceste speljane pod progo ali narobe. Taki mostovi so zgrajeni v

Št. Petru, kjer so zgradili prav za prav predor pod železniško progo, v Dornbergu, med Dornbergom in Rihemborgom ter med Štanijem in Koprivo, kjer so speljali cesto več sto metrov daleč od proge, nato pa pod nojo, tako da zavije naravnost proti Ponikvam. Tudi pri Skopem je že dograjen nov železniški most čez cesto. Železniško progo Tržia—Gorica—Videm—Trbiž pa nameravajo v kratkem elektrificirati. Baš te dni so goriške oblasti sprožile še misel da bi se na progi med Gorico in Redipuglio zgradil drugi tir.

V Julijskih Alpah grade veliko vojaško cesto od Trbiža proti Tolminu visoko v gorah, čim bliže meje. Govori se zopet o zgradbi železnice s Hrpelj v Šapljane, ki je za civilni promet nepotrebna in nerentabilna. v zadnjem času so povsod podminirali ceste na raznih točkah.

Pod Buzetom grade velik vodovod, ki bo zalagal velik del Istre s pitno vodo. Tudi v Čičarijo bodo napeljali vodo. Napeljava gre nedaleč od železniške postaje gor po hribu proti Humu, kjer bo v veliki višini na Žbevnici rezervoar za Čičarijo. Delo se še vrši in vojaška oblast pritiska, naj se pospeši, ker bo voda onkraj hribov velikega pomena za vojaštvo, ki v Čičariji težko pride do pitne vode.

Meja se utrjuje

Godovič, januar 1933. Nameravane zimske vojaške va-

je so letos odpadle. Navadno ima italijanska vojska velike vaje dvakrat v letu: poletne "campo estivo" in zimске "campo invernale". Poleti nam delajo vojaki precejšnjo škodo na pašnikih in njivah, zlasti s topovi in granatami. O kakšni odškodnini ni govora!

Dela za utrdbo meje se še vedno nadaljujejo.

Revščina je zlasti letošnjo zimo segla v vsako hišo. Našega gorjanca je kriza udarila še posebno. Lesa in drvine more prodati in če že proda, izkupi tako malo, da nima plačnega niti lastnega dela. Živina je dober kup. V bližnji vasi je neki kmet prodal 2 kravi za 350 Lir!

Utrjevanje postonjskega okraja

Hruševica, februarja 1933. Že večkrat smo poročali o naravnost rekordnem utrjevanju krajev, ki leže ob jugoslovanski meji. Danes nam je spet dana prilika poročati, da so v Hruševici v takozvanem "hribčku" v zadnjem času izkopali kaverno s štirimi vhodi in postavili v njo za enkrat 8 kanonov in 12 mitraljez.

Manevri ob meji

Bovec, februarja 1933. Za-

dnje dni meseca januarja so se vršile po naših hribih (Rombon) vaje alpincev iz Vidma, Gorice in Tolmina. Sodelovala so tudi letala. Ob tej priliki se je zgodilo več nesreč in tudi par letal je štrbunknilo na tla.

"Utrjevanje in vlivanje poguma..."

Trst, februarja 1933.

Emanuele Pugliese, divizijski general in poveljnik mesta v Trstu, si je v svoji veliki skrbi za "svetle tradicije" italijanske vojske, izmislil nov način "utrjevanja in vlivanja poguma".

"Salto a capovolta"! Kaj? Kako? Da. "salto a capovolta". Naprej so to spako imenovali "salto mortale" (smrtni skok), ker bi pa "mortale" (smrten) utegnilo neprijetno vplivati na mnoštvo in bi se verjetno doseglo baš nasprotno od zaželenega cilja, so si izbrali bolj previden naziv. Seveda se je kljub izpremambi tega naziva pri teh vajah precej vojakov ponesrečilo in govorilo se je celo o smrtnih slučajih, vendar, uspehi so očitni...

"Salto a capovolta", so pričeli vaditi najprej v Trstu. Uspehi niso izostali, zato so s posebno naredbo raztegni-

Instituto Médico

339 Callao 339

Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salaverry, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear.

Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vsi klijenti se zdravijo od zdravnikov specialistov.

SPOLNE BOLEZNI: Prostatitis, vnetja, kapavica, Analize za ugotovitev ozdravljenja od kapavice.

SIFILIS — Moderno zdravljenje.

KOŽNE: Izpadanje las, lišaji.

ŽIVČNE: Nespanje, omotica, glavobol.

PLJUČNE: Bronhitis, kašelj, naduha, jetika.

REVMATIZEM in OBISTNE: Kila, zbadanje.

ŽELODČNE: Bolečine, kislina, razširjenje, rane in povračanje.

OSLAVELOST: Uspešno zdravljenje z injekcijami.

ŽENSKKE: Bolestno čiščenje. Jajčnika. Beli tok. Čnika. Beli tok.

ZMERNE CENE — ZA SLOVENCE POPUST

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12.

Pregled \$ 3.—

339 Callao 339

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota, šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetja, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKKE BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi

SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Plačilni pogoji dobri

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekem zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, **velike popuste**. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, ca-

ZOBODRAVNICA

Dra. Dora Samoilović de Falicov

in **Feliks Falicov**

Sprejemata od 10. do 12.

in od 15. do 20 ure.

Donato Alvarez 2181

U. T. 59 - 1723

Directorio 1347

Svojo gostilno priporoča**FRANCE KURINČIČ**

CALLE TRELLES 1167 - 69 — Bs. AIRES
(Pol kvadre od ul. Gaona 2400)

PRIPROSTA DOMAČA HRANA. DOBRA VINA IN PIVO. LEPI, ZRAČNI PROSTORI. VRT IN DVORIŠČE, PRIPRAVNA ZA PLES. SNAŽNA PRENOČIŠČA PO 60 cent. HRANA IN STANOVANJE ZA DEKLETA, KI IŠČEJO SLUŽBO. POCENI PENSION. — ZVEZE NA VSE STRANI MESTA.

Ples vsako nedeljo in praznik

li to novo vajo na ves tržaški armadni zbor. Sedaj beležijo baje vidne uspehe tudi že na Reki in v Pulju. Armijski general Ferrario je, izgleda, tudi precej navdušen in večkrat celo osebno inšpicira te vaje.

Podpolkovnik Rosso se je o tej novi vojaški umetnosti izrazil: "Sembra che in un futuro scontro colla Jugoslavia si andrà all'assalto a suon di salti mortali" (Zgleda, da bomo v bodoči vojni z Jugoslavijo naskakovali s smrtimi skoki). Saltimbanchi!!! Nove aretacije zaradi onečiščenja spomenika Ziviania in liktorskega znaka

Postojna, februarja 1933. V zadnji številki našega lista smo poročali o odkritju spomenika miličniku Ziviani Romen v Strženu pri Košani. Par dni po odkritju so ugotovili, da je nekdo namenoma nametal blato na ta spomenik, dan pozneje pa na fašistični snopič, ki je udelan na popravljenem košanjskem mostu. Ko so oblasti to ugotovile, so bili miličniki in karabinjerji takoj alarmirani.

Diplomirana babica ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa. Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

ni. Tekali so razburjeni po Košani in okolici, razpošiljali brzojavke in telefonirali na vse strani. Nato so pridrevili v Košano avtomobili; prišel je sam tržaški kvestor in vicekvestor, brezštevila agentov in policistov poleg drugih zastopnikov raznih oblasti. Pričele so se hišne preizkave in sledile so aretacije.

S seboj so pripeljali tudi policijskega psa, ki je šel za sledjo v Zg. Košano, se ustavil na nekem dvorišču, kjer je zgubil sled. Zagledal je skozi odprta vrata hleva neko deklo, ki je molzla kravo, se zaletel v hlev in se dobrikal okoli deklet. Bila je takoj aretirana in zaslišana vendar pa so jo izpustili.

Na podlagi suma so aretirali 7 domačinov iz Nove Sušice, dan za tem pa 12 fantov in mož iz Zg. Košane in Neverk. Medtem ko so 7 aretiranih iz Nove Sušice in enega iz Neverk t. j. Ražema Ivana, očeta dveh otrok pridržali v zaporu in odpeljali v Trst, so ostale izpustili. V Trstu je bil vsak aretiranec zaprt v posebni celici. Marsikaj vedo povedati o življenjih in trpljenju, ki so prestali v sicer malem času. Konečno so izpustili vse, le Ražem Ivana so pridržali o katerem pa so vsi prepričani da je popolnoma nedolžen. Domneva se, da so kamne oblatili miličniki sami, da bi tako imeli spet priliko razburjati ljudstvo in se zna-

šati nad posamezniki, ki so oblastem trn v peti.

Aretacija radi municije

Gorica, februarja 1933. V Šmartnem pri Kojskem so imeli pretekli teden senzacija. Šofer Josip Mavrič je pripeljal v Šmartno majhen tovorni avto poln blaga. Na vasi pa so ga že čakali karabinjerji z brigadirjem Soggio na čelu. Karabinjerji so ga ustavili in preiskali blago. Okrog avtomobila se je medtem zbralo precej radovednih ljudi. Na vozu so našli različno blago: kavo, čevlje, odeje in drugo, na dnu voza pa večji zaboj, v katerem so bili naboji za samokrese. Mavriča so seveda takoj aretirali in ga zaslišali. Povedal jim je, da je pripeljal blago iz Gorice, da pa ni vedel, da so bili v zaboju naboji. Karabinjerji so tovorni voz in vse blago zaplenili, Mavriča pa odposlali v goriške zapore.

Sodba pred goriškim trimunalom.

Gorica, februarja. Pred goriškim tribunalom je bil obsojen na leto dni zavora Pavel Križnič, star 23 let iz Deskel. V obtožnici stoji, da se je zoprestavljal karabinerjem. — V Opatjem selu so aretirali tri mladeniče in sicer Josipa Pahorja starega 20 let, Justota Pahorja in še nekega mladeniča, vsi trije se nahajajo v goriških zaporih. Obtožnica pravi, da so motili nočni mir. — v Kanalu so karabinjerji aretirali Antona Žnidaršiča starega 35 let, pri njem so baje našli neko staro sabljo. — Šturje pri Ajdovščini, februarja. Do tal je vničil požar dve gospodarski poslopji v Šturjah in sicer pri Slugovih in Filipovih. Trst, feb. Delavski sindikat je izdal v mesecu jan. za pomoč brezposelnim 23.000 lir. Tekom zime je bilo izdano skupno Lir 93.000. — Kal nad Kanalom. Koncem jan. je umrl Lango Andrej. V Lizi pri Kanalu pa Gorjup Anton.

Izdajalci in vohuni na delu.**Aretacije v Rihemberku**

Rihemberk na Krasu, februarja 1933. Ni čudno če se tudi med našimi ljudmi dobi iškarjote, pač pa je zelo, zelo žalostno. Tudi naši vasi

ni v tem oziru prizanešeno. Zatirani na vse strani na kulturnem in gospodarskem polju, moramo sedaj okušati še zle posledice izdajalskega hujskanja vaškega "capomaniolo" Jazbečevoga Lojzeta. Ne samo to, da je s svojim hujskanjem pospešil, če ne ravno povzročil, že več rubeži radi neplačanih davkov, sedaj je dal celo aretirati dva domača fanta in sicer Ličen Stanka in Mihel Franca, češ, da sta protidržavna elementa. Njegova dejanja ga sama označujejo!

"Regina Coeli" bo prenovljena.

Trst, februarja 1933. Širi se vest, da nameravajo v Rimu na mestu, kjer je sedaj proslula, skoro vsem našim političnim jetnikom predobro znana "Regina Coeli" (kraljica nebes — kolika ironija!) zgraditi nove moderno urejene zapore. Del novosezidanega poslopja bo namenjen ženskim zaporom. Stroški za zgradbo so predvidjeni na 100 milijonov Lir (375 milijonov Din). V novem delu jetnišnice bo nameščena knjižnica in dve dvorani za predavanja.

Zdi se, da je toliko "opevana" amnestija le zato, da se popravijo ječe, tako, da bodo potem lahko "udobno" in z večjo gotovost potaknili v zapore tiste, ki so jih za enkrat osvobodili. Poleg drugih mnogobrojnih "battaglie" in "bonifiche", si Mussolini potemtakem lahko, zabeleži v kroniko javnih del tudi "bonifica carceraria"!

Še o Rastelliju...

Gorica, februarja 1933. Lansko leto septembra meseca so pričeli zbirati finančni stražniki v Kanalu in okolici prostovoljne prispevke za napravo spomenika ubitemu stražniku Rastelliju. Nabirali so potom nabiralnih pol, a so zlasti od naših obrtnikov zahtevali kar po 500 L. Nekateri so se prestrašili in dali, drugi pa so prispevali času primerne zneske. V kolikor pa nam je znano, spomenika še niso odkrili in zanimala nas, kam so spravili nabrani denar!

Franco Bevk: Železna kača.

V prvi letošnji številki "Ljubljanskega Zvona" je napisal Andrej Budal kriti-

ko o tem novem Bevkovem romanu, ki je izišel v Goriški lanskega leta. Izdala in založila ga je književna zadruga "Goriška Matica", a natisnila "Tipografia Consorziale" v Trstu. Ovitek je izdelal Julče Božič. Obsega 287 strani.

Kritik se naravnost laskavo izraža o tem romanu in pravi med drugim:

"Nov Bevkov roman. Zares nov, čeprav bi se človeku zdelo, da bo pisatelju po daljši vrsti povesti in romanov z Goriškega, težko čarati pred občinstvo, kdo ve kakšne novosti, ne da bi se docela prerodil, se potopil v čisto drugačne vrtnice življenja in splaval iz njih z doslej še neobdelanim umetniškim plamenom. V tej knjigi njegova umetnost ne raste navzgor, v smislu čisto novih razkritij, razmahuje se v širjavo in globino, družec znanje prvine njegove umetnosti v prepričevalen, ubran kolektiv Baške doline ob obratu stoletja, ko se je skozi njo zvižgala nova železnica. — Po svojih osebah je delo zgrajeno nekako v piramido. V piramidinem vrhu — v zemljo uprti, večno skrbeči, železne kače in njenih dvomnih darov otepajoči se Ivaniš Skalar. Piramidni domovi in stranice — trije sinovi, mati, žena in hči. Podnožje in podlaga piramide — domača gruda. Ob tej piramidi pa stoji kot posredovalna zmes med njo in kačo vsa gomazeča gmota domačinov in tujecev. Zapletanje usod je nepridiljeno in organsko, čisto vzorno. Stranski dogodki niso zanemarjeni, a tudi ne razvlečeni. Gorska pokrajina pod Poreznom in Črno Prstjo je otipljivo živa. Slog prepaža narodna jedovitost in izrazna slikovitost kratkih, a točnih rekel in primer, ki so ponekod kar klasične. — "Železna kača" utrjuje pisatelju ime dobrega romanopisca".

Primorska črtica

Plaha in boječa je prišla osemnajstletna Anica Bianchi iz prelepe doline reke Arno v naš kraj. Srečala je prvega človeka — pogledal je vstran in šel mimo; srečala je drugega — ozrl se je

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah. Atelje MARKO RADALJ, F. Quiroga 1275, Dock Sud

vstran in šel mimo; uprla je pogled v tretjega — obrnil se je proč od tujke. Anica Bianchi je v trenutku vedela: "Že s samim prihodom v ta kraj sem obsovržena od vseh, kajti ta kraj ni moj in moj biti ne more." Glava se ji je globoko pobesila in od dolge poti utrujeno telo se je pomikalo počasi, počasi po cesti. V velikem, skoraj otroškem pogledu se je zarisala bridkost. Pogled, ki je imel jasno, sinjo barvo in živo kot valovi Arna, se je komaj vidno o-motil v temno. Za hip se ji je porodila v misli čudovita podoba sonca, prvega pomladnega zelenja in trume deklet v pestrih oblačilih, ki so ji nudile šopek vrtnice za slovo. "V torbici leži šopek ves reven in suh," je rekla ter se zamislila v oblak, ki je kot velik, teman križ ležal nad dolino in kazal na vse štiri njene strani, prav na vse štiri.

"Vsaj otroci mi bodo v veselje," je mislila, ko ji je gospodinja, pri kateri se je nastanila, z mrko besedo pokazala sobo. "Kaj morem jaz za to, da so me poslali v kraj, ki je meni tako daleč, da ga ne morem umeti, in ki sem mu jaz tako daleč, da me ne bo razumel nikdar. V otroških srcih pa ni mrznje. Razumeli bodo, da jih ljubim, da jim hočem biti mati."

Štiri leta je sanjara in nčiteljšču v Florenci od njih. Predstavljal si je vse prav tako, kakor je čitala v prele-

Pozor čitatelji

Toplo priporočamo našim čitateljem **Fotografsko podjetje** v ul. San Martin 608, v tej stroki dobite naj boljše izdelavo in po naj nižjih cenah. Slike na dopisni karti stanejo \$ 3.—. Na vsakih 12 slik eno lepo povečavo. Ako imate slike dragih oseb, pa bijih želeli imeti na skupni sliki, pošljite jih nam, pa vam to prav poceni napravimo. Skupine, svadbe, banketi itd. na vaš poziv, smo vam narazpolago. Majhne slike izdelujemo za \$ 1.— v 10 min.

Naše fotografsko podjetje je odprto vsak dan, kakor tudi ob nedeljah in praznikih, brez ozira kakšno vreme je. Vreme na slikanje ne upliva nič, ker imamo moderne aparate iz Sev. Amerike.

Toplo se priporoča

Fotografsko podjetje "SAVA"

pi knjigi Cuore — Srce. Stopil bo deček k njej in jo gledal tiho, ona pa bo rekla: "Ali ti je morda mamica bolna, da ti je oko, kot bi bila žalost v njem?" Naslonil bo kodrasto glavico na njene prsi in se razjokal. Pogladila ga bo po kodrih, vzela njegovo roko v svojo in oba bosta šla na materin dom. — Videla bo deklico, vso veselo in razposajeno: "Rož mi prinesi jutri, srček; v veselje mi bodo." Deklica ji bo polna radosti izpolnila željo.

Drugi dan je prišla v razred. Štirideset preplašenih pogledov se je uprlo vanjo. Začela je nežno in preprosto. Ko so otroci slišali čudno tujgo govoreco, so se pričeli smejati najprej prikrito in tiho; ko so videli, da jih ne opomni, je njihov smeh po-

stal glasan in se je čudno visoko odbijal od šip. Polna presenečenja jih je gledala kot z očitanjem, otroci pa so se smejali čimdalje glasneje. Nekaterim se je zasmilila. Hoteli so prikriti smeh, ki pa je zadrževan planil potem še bolj glasno k njej. Otroške duše so same po sebi neizprosno pokazale, kake govornice se jim hoče. Zbežala je na hodnik in se razjokala, pritiskaje glavo ob mrzlo steklo velikega okna.

Plašno in nezaupno se mi je predstavila, ko sem jo pozdravil. Ubil sem mrznjo, ki se mi je tudi proti njej, ki je bila sestra tistih, ki so pustili zemljo, porodila v duši, in šel popoldne z njo čez polje. Še tisti dan je govorila vsa dolina: "Z njo je šel

čez polje." Z neprikrito mrznjo so govorili, s tisto mrznjo, do katere imajo pravico ljudje, ki ne vedo, da je je kriv največ strašni mednarodni bog moloh.

Anica pa je vse tisto popoldne jokala. Za lepoto mladih sanj so jo prevarili. Poslali so jo čuvat ukradeno zemljo, poslali so jo, da počuje deco v laži do samega sebe. Z njeno lepoto so hoteli opijaniti mlada srca. Vse to je spoznala, ko je beli smeh otrok udaril v stene učilnice.

Vnaši vasi je bival finan-car Franceschini, doma iz Trsta. Njemu so se odkrivali nekateri prijazno, kajti škodil je lahko, komurkoli je hotel. Temu podlemu človeku so se zarisali v obraz večeri, ki jih

je preživljal nekaj po skrivnih krajih starega mesta. Šel je kot strah čez polje in jo srečal. Ustavil se je, oči so mu zarezetale, zadovoljno se je režal, ko je gledal za njo. Vrtel se je tri dni króg nje. Trpela ga je, ker ga je morala trpeti. Ko pa jo je nasilno objel, ga je udarila v lice s krvjo podpluto, in si s tem zapisala obsodbo. Satan-sko spačeno je buljil obraz financarja vanjo.

Štirinajst dni nato je bila premesčena v gorate kraje Čičarije. Na pregel sem konja. Molče je sedla na voz in brez besede sva se odpeljala proti oddaljenemu kolodvoru. Ljudje so gledali. Nihče ji ne bi zamahnil v slovo pred tedni, sedaj so se dvignile roke nemo v pozdrav. Ob cesti je stal finan-car Franceschini in se režal.

Udaril sem konja, ki je dremal in vozil počasi. Ko sem ga hotel še enkrat, mi je pridržala roko.

"Ne tepite konja, prosim vas!"

"Čemu dremlje! Čemu je tako neumen, da dremlje v teh dneh," sem zamrmral in nato sva molčala do bližnjice, ki vodi čez visoki krib na železnico.

"Ustavite!" je zaklicala in skočila na cesto.

Največja želja slehernega izseljenca je, postavitev lastne strehe. Predno se odločite zidati svojo hišo, obrnite se na zidarskega mojstra

S FIRMO

FRANC KLAJNŠEK

Calle Marco Sastre 4351

esq. Sanabria, Villa Devoto, Buenos Aires. U. T. 50-0277. Izdeluje načrte in napravi vam proračun za gradnjo, brezplačno.

Naša Slovenska lekarna na Dock Sud, ul. Facundo Quiroga 1441, odprta 19. februarja cel dan.

PENSION ZA ŽENSKE

Ženske se sprejmejo na hrano in stanovanje. Lepe zračne sobe. Hrana dobra in na izbero. Telefon in radio na razpolago

M. KOJANEĆ

U. T. 59 Paternal 0467

Calle SAN BLAS 991

ŠIVILJA za navadne obleke in večerne toalete. Izdelava prvovrstna, po najnovejši modi. Priporoča se cenj-rojakinjam Marija Kojaneć, ul. San Blas 991. Bs. Aires.

VELIKA KLINIKA

SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravlila

KAPAVICO

Reakcija Wassermann
Lečenje s pomočjo elektrike, ki skrajša zdravljenje

REVMATIZEM

in komplikacije zdravimo brez bolečin

SYFILIS 606-914

Bolezni členkov, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis
Povračanje, bolečine, kisline, rane, slaba prebava

ČREVESNE

Krči, zapeka, šibkost

BOLEZNI GRILA, UŠESNE, OČESNE in NOSNE
X ŽARKI - ULTRAVIOLETNI ŽARKI
DIATHERMIA - VISOKA NAPETOST
Pregled SAMO \$ 3.-

1017 SARMIENTO 1017

od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

ŽENSKKE BOLEZNI

EDINA KLINIKA ZA ŽENSKKE BOLEZNI

Zdravljenje se vrši po univerzitetnih specialistih iz Buenos Airesa in Pariza
KRVNE BOLEZNI — MATERNICE — JAJČNIKA — NOSEČNOSTI —
BELI TOK — NEREDNO PERILO — NABREKLOST ŽIL

Krvne bolezni in nervoznost se zdravi z električnimi žarki

Za čitatelje SLOV. TEDNIKA pregled brezplačno

Ordinira se od 14—20 ure

Rivadavia 2580, I. nadstr.

Dve kvadri od plaza Once

"Ali čujte, popeljem vas naokoli."

"Ni treba! Šla bom sama po bližnjici."

Večerilo se je. Sence na sivkastem nebu so molčale. Konj je sklonil glavo globoko k tlom. Popravl sem ji nahrbtnik, ki si ga je naložila, in dala mi je roko. Gledala me je za trenotek molče, roka se ji je tresla, sklonila se je urno in poljubila sva se — v tistem večeru, ko so nad dolino ležale sence kot molčeči strahovi.

Z dlanjo si je obrisala oči in stopila nato na pot v strmi hrib. Vedno više in više se je dvigalo njeno telo, vedno više in je hotelo utoniti v mraku. Takrat se je izza sence tik ob robu gore prikazal mesec. Čudovito lepo je Anica zažarela v njegovi srebrnini. Ozrla se je še enkrat. Videl sem, kako je veter vihal z njenimi lasmi. "Le nahrbtnik jo še tlači in tlačil jo bo do vrha. Tam bo slobodna in lepa kot sonce," — sem si mislil, obrisal si oči tudi sam, zaklel poltiho, skočil na voz, udaril z bičem po konju in ga nagnal v divji skok po cesti.

Bogomir Magajna

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

Spomini iz begunstva

Bilo je leta 1917 meseca septembra, ko so Italijani z vso silo prodrli v avstrijske postojanke, in zavzeli Kostanjevico. Takrat smo se morali tudi mi vmakniti z naše kraške planote, in se podati v begunstvo. Cel tren vojaških vozov je prišlo, kateri so nas ponoči odpeljali proti Sežani. Nikoli ne pozabim tistega strašnega dneva, vse je jokalo in tugovalo, kot bi prihajal konec sveta. Stare mamice se kar niso moge ločiti od priljubljenih ognjišč, četudi so bile ob njih mnogokrat v skrbeh, kaj bo bo dele v lonec za lačno družino. S solzami v očeh smo se poslavljali od domače grude, zdelo se nam je, kot bi jo zapuščali za vedno. Počasi so se pomikali vozovi v črno noč, nihče ni vedel kam nas odpeljejo. Prispeli smo v Sežano, kjer emo ostali celo noč. Drugi dan na vse zgodaj so nas naložili na vagone z vso našo prtljago, ter so nas odpeljali proti Ljubljani.

V Ljubljani smo ostali osem dni. Ta čas sem porabila, da sem poiskala mojega brata — vojaka. Ko sem ga slednič iztaknila se me je menda prestrašil bolj kot da bi granata priletela pred nje-

ga, on pač ni slutil da smo tudi mi pognani z rodne grude. Spraševal me je kar v eni sapi po materi očetu kar tam sredi ceste, ki je bila sedaj dom nas vseh. Kako nepotrebno in bedno se mi je zdelo življenje, ob enem pa sem bila srečna, da zopet vidim dragega brateca. Po dolgem navalu povpraševanja šele se je spomnil, da sem morda lačna. Zavila sva v neko ulico, kjer je imel brat znanje pri neki družini.

Mati bratove gostoljubne hiše je bila srednje starosti, krog nje se je gnetlo osmero otrok, naju je lepo sprejela in tudi nekaj postregla, kar pač je imela ravno pri rokah. Ni še nastopila popolna tema, ko nekdo potrka na vrata. Vstopil je mlad vojak z zavojem v roki, zgledal je zelo potr in žalosten. Mati ga prijazno nagovori kaj bi rad, morda je lačen. Vojak zanika in mu je šlo že skoraj na jok, ko se slednjič ojunaci, ter razgrne zavoj v katerem je bil majhen otrok. "Poglejte mati", pripoveduje s tužnim glasom, "cel dan hodim s tem otrokom okrog in trkam na vrata ljubljanskih mater, da bi mi ga katera proti plačilu vzela v rejo, danes je že tretji dan ko iščem vsmiljenega srca, ki bi se zavzel za mojega neboljjenega snička". Tudi naša mati ni bila nič kaj privolji vzeti rejenčka v hišo. Otroci pa so med tem že razvili malega črvčka, ga božali in se mu dobrikali, zagotavljajoč mu, da ga ne pustijo več od hiše. Mati videč, kako veseli so otroci malega fantka, je privolila obupajočemu mlademu očetu, naj ga le pusti pri njih, kot skrbim za mojih o-

sem — je rekla dobrohotno — bom skrbela tudi za deveda. — Vsekakor pa sem radovedna — je pobarala mati vojaka — kako ste prišli do tega malega neboljjenca, morda bi mi lahko nekoliko povedal predno greste zopet zapeljavat dekleta. Vojaku so se pri teh besedah nekam čudno zaiskrile oči, vendar je sedel in začel pripovedovati.

Že skoraj dve leti sem nastanjen tukaj v Ljubljani. Pred letom sem se seznanil z mladim dekletom, katerega sem zelo ljubil kakor tudi ona mene. Nekega dne pa je nenadoma izginila in nisem jo več videl. Pred tremi dnevi pa se je nenadoma pojavila neka ženska pred našo vojašnico z zavojem v roki, stražo je premotila, da je zavoj zame in da ga bo pustila kar na moji postelji, ker me ne slučajno ni bilo v vojašnici. Pustivši zavoj na moji postelji je izginila zopet neopazeno. Čez pol ure se zasliši od nekje glasen otroški jok vedno glasnejši, nikdo ni vedel od kod prav prihaja. Slednjič so vojaki zapazili, da prihaja iz zavoja na moji postelji. Odvili so zavoj in res v njem se je zvijal ta mali črvček, zraven je bilo priloženo pismo s sledečo vsebino:

Dragi Janko!

Tu Ti pustim spomin moje zveste in prve ljubezni, mene pa ne išči nikjer, ker na zemlji me ne boš videl nikdar več. Otrok je star sedem dni.

Tvoja nesrečnica.

Jaz sem zvedel za vse to še le zvečer, ko sem prišel domov. Vojaki so ga sicer medtem nahranili, ga tolažili na vse načine kakor so pač vedeli in znali, otrok pa se ni dal potolažiti in je neprestano jokal. Že dva dni ga imam v kasarni in ves čas skoraj nepretrgoma joče, jokal sem tudi jaz in premišljeval, kaj bo z nama. Za vso stvar je zvedel moj poveljnik, ter je odredil, naj dam otroka kam v rejo, on pa bo poskrbel da dobim dve kroni državne podpore za vzdrževanje in ta denar mati, dam nakazati naravnost vam. Pustil je še na-

slov pozdravil kratko, s pripombo, da pride jutri nazaj, ter naglo odšel. Takoj za njim sva odšla tudi z bratom, on v kasarno jaz pa v begunski tabbor k starišem.

Pozneje sem zvedela, da je tisti vojaški otrok postal krepak dečko. Minula je vojna. Njegova krušna mati se je postarala in ni mogla več skrbeti za dečka, pisala je očetu v Trst naj pride po fanta. Oče se je res odpeljal v Ljubljano in bil ves srečen nad tolikmi razočaranji v življenju, da ima vsaj krepkega in ljubekega sina, ki mu bo vedno najdražji zaklad in spomin iz vojnega življenja.

J. C.

Jan:

Sinko povprašuje

"Očka, ljubi očka — Zakaj je tvoje čelo, ko njivo razorano in tvoja lica so bodeča, — kot strniše v jeseni. Očka, ljubi očka — Tudi lasi tvoji so vsi posiveli, kot resje tam na gmajni so zmršeni in veli. Očka, zlati očka — To bi znal še rad predno greva spat?"

"Sinko, zlati sinko — Po čelu globoke brazde so skrbi z orale, da po njih od teka se vsakdanji znoj za življenja boj moj in tvoj. Lica so strniše bodeča mi ostala; drugi pa poželi, sad mojega so dela. Delo in trpljenje za borno to življenje, so glavo mi odeli lasi osiveli. Sinko dragi sinko — Ko skusil bodeš svet — šel mimo mojih let — tvoj nežni bo obrazek njivo razorano strniše bo bodeče trdo in ožgano."

Sinko je poslušal — a kot, da ni verjel. Ali pa očeta, ni dobro razumel.

LABORATORIJ ZA ANALIZE

Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunkov, Ultramikroskopija i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

Dr. J. HAHN

ŽENSKKE BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NOTRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA.

SIFILIS — KRVNE BOLEZNI
Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

NIZKE CENE

SLOVENSKI TEDNIK

"EL SEMANARIO ESLOVENO" (YUGOESLAVO)

Calle SAPALERI 2735

Año IV Núm. 199

BUENOS AIRES

Sede: Trelles 2701 y Colonia 104, Bs. Aires. Humberto I° 40, Córdoba. Balcarce 381, Rosario. Malaqueña FCCA.

PROPIETARIOS
LAS SOCIEDADES
CULTURALES
- - ESLOVENAS - -

ORGANO DE LA
COLECTIVIDAD
YUGOESLAVA EN
LA Am. DEL SUD

MOŽ LASTNE TAŠČE

V Budimpešti sta živeli ob skromni pokojnici vdova K. in njena hči. V hčer se je zaljubil neki budimpeštanski trgovec, a ko se je hotel z njo poročiti, je prišla nenadna ovira: oblastvo je obema ženskama zapovedalo, da se morata izseliti iz Madžarske v roku 30 dni, ker sta bili po prevratu pozabili optirati za Madžarsko in veljata za češkoslovaški državljanki. Zaman je bil priziv. V tej stiski sta se obrnili na nekega odvetnika, ki jima je nasvetoval sledeče: Trgovec naj bi se v dispennem zakonu

poročil z materjo svoje zaročenke, s čimer bi obe postale madžarski državljanki. Po šestih mesecih bi se ta zakon ločil in mož bi se poročil končno s hčerjo, svojo pravo izvoljenko.

Tako se je tudi zgodilo. Med tem ko je titularna "žena" pripravljala balo za hčer in titularni "mož" pridno dvoril svoji pastorki, je minilo šest mesecev. Odvetnik je uvedel postopanje za ločitev zakona, ki se je izvedla po vseh pravilih, trgovec se je pripravljajal za svojo drugo, pravo poroko. Tedaj je udarila vmes kakor strela z

jasnega neba ovira: nekje so našli paragraf, da se ločeni mož ali žena ne moreta poročiti s krvnim sorodnikom iz ravne linije svojega bivšega zakonskega druga. Mati in hči pa sta vložili na odvetniško zbornico ovadbo zoper odvetnika, ki je s spregledom tega paragrafiranega idiotstva povzročil vso zmedo.

ZVESTOBA DO GROBA

V nekem gostišču v Friedrichsstadtu so našli 15. t. m. mlado lepo ženo v žalni obleki mrtvo. Podatki, ki jih je bila tujka vpisala pri svojem prihodu v knjigo za go-

ste, so se naknadno izkazali za nepravilne. Ko je kriminalna policija začela preiskovati zadevo, je prišla do spoznanja, da je pokojnica 35 letna vdova Elizabeta Hass. Bila je omožena z glavnim inženjerjem neke berlinske veletvrške, ki ga je obrat pred letom dni poslal na delo v Beograd. Hassova je spremila moža na novo službeno mesto, kjer je pa inženjer po kratkem bivanju zbolel in umrl. Te smrti ni mogla vdova preboleti in zato se je v gostišču zastrupila.

ZLOBNI KARDINAL

Kardinal Rampolla, jako znan politik in govornik, ki so ga po smrti Leva VIII. vsi smatrali za bodočega papeža, je bil nekoč povabljen na obed v aristokratsko rimsko hišo. Govorica je šla, da je kardinal dokaj dovteten za žensko lepoto. Gospodinja je to vedela in je kardinala posadila pri mizi poleg prve rimske lepote, mlade grofice Pallavicinijeve. Lepa, dama je prišla v sijajni, globoko izrezani večerni toaleti. A Rampolla je bil ta dan slabe volje. Zaničljivo je pogledal sosedo in ni maral z njo govoriti. Če ga je kaj vprašala, je bil zelo redkobeseden, izustil samo "da" ali "ne", ter takoj nagovaril koga drugega. Uboga grofica je imela nad vse mučen večer. Gostija je postala za njo nezno dolga. Sedela je tam z orošnimi očmi.

Naposled so prinesli sadje. Kardinal je takoj vzel debelo rdeče jabolko in ga s pri-

jaznim nasmehom ponudil grofici. Reva je zažarela od razburjenja. — Oprostite, monsignor, — je vprašala, — a s čim sem po tako dolgem času zaslužila vašo pozornost? — "Odgovor stoji v sv. pismu, gospa." — V sv. pismu? Ne razumem vas. Kje? — "V prvi Mojzesovi knjigi, gospa."

Grofica je zahtevala sv. pismo. Ko je prinesel sluga biblijo je kardinal poiskal mišljeni odstavek ter izročil knjigo grofici. Nesrečnica je na glas prečitala osupli družbi: "In ko je pojedla Eva jabolko, so se odprle njene oči ter je zvedela, da je naga."

Ženski zdravnik

Evlalija: "Moj mož bi brez žensk ne mogel živeti."

Valpurga: "Kaj je tak babjek?"

Evlalija: "Ne, samo ženski zdravnik je..."

Na sodišču

Sodnik: "Zakaj ste vlomili v blagajno gospoda ravnatelja? Povejte čisto po pravici!"

Obtoženec: "Ker sem me-nil, da je kaj notri!"

Novo gostilno

z lepimi prostori za skupine. Toči se prvovrstno pivo Quilmes, ter najboljša vina. Prvovrstna domača kuhinja. Pridite in se boste prepričali. Priporočava cen. rojakom

MORAVEC ANTON
&
LOJZE ADAMIČ
Avenida Forest 1192
Bs. Aires

BANKA PRIJATELJ

Kako lahko pridete do Enega Malega Kapitala

Je mnogo načinov kako lahko uložite vaš prisluženi denar, ki vam bo nosil največ dobička in pridete na ta način do malega kapitalčka. Eden najbolj gotovih je štednje in to postopno štedenje.

NAŠ JUGOSLOVENSKI ODDELEK

je odprt od 9 do 18 ure, ob sobotah od 8.30 do 11 ure. Prinas lahko odprete račun s 5 pesov. Za čuditi se je kako se lahko pride do malega kapitalčka potom postopnjega štedenja. Mnogi od vaših prijateljev imajo uložni račun v naših hranilnici; razgovarjajte se z njim.

The FIRST NATIONAL
BANK of BOSTON

FLORIDA 99 — Buenos Aires

PUEYREDON 175

Av. GRAL. MITRE 301 (Avellaneda) CORDOBA 1223 (Rosario)

ZAUPANJE

VLJUDNOST

HITROST

SIGURNOST

DOCK SUD
(Prov. Buenos Aires)
calle Facundo Quiroga
1441

nasproti komisarije
EDINA
NAŠA SLOVANSKA
LEKARNA

Pojasnilo o vašem
zdravju lahko dobite
osebno ali pismeno v
moji lekarni.

Franjo Huspaar

V DAR DOBITE

eno umetniško povecavo na vsakih 6 slik, ki stanejo od \$ 3 naprgvsako nedeljo in praznik odprto.
Fotografsko podjetje "SAVA", Calle San Martin 608 — Bs. As.